

BÀI 6: PHÉP TOÁN - BIỂU THỨC - CÂU LỆNH GÁN**1. Phép toán**

Phép toán	Trong toán học	Trong C
Các phép toán số học với số nguyên	+, -, x, div (chia nguyên), mod (chia dư)	+, - , *, /, %
Các phép toán số học với số thực	+, - , x, :	+, - , *, /
Các phép toán quan hệ	<, <=, >, >=, =, ≠	<, <=, >, >=, ==, !=
Các phép toán logic	NOT, AND, OR	!, &&,

2. Biểu thức và câu lệnh gán**a) Biểu thức số học:**

Biểu thức số học là biểu thức nhận được từ các hằng số, biến số và hàm số liên kết với nhau bằng các phép toán số học.

Thứ tự thực hiện: trong ngoặc thực hiện trước, ngoài ngoặc thực hiện sau. Đối với biểu thức không có ngoặc thì: **nhân, chia** thực hiện trước, **cộng, trừ** thực hiện sau

Chú ý: nếu trong biểu thức chứa 1 hằng hay biến kiểu thực thì ta có biểu thức số học thực, giá trị biểu thức cũng thuộc kiểu thực.

b) Hàm số học chuẩn:

Trong Toán học	Trong C
$\sqrt{x}$	sqrt(x)
x^2	sqr(x)
$ x $	abs(x)
x^n	pow(x, n)

Cú pháp:

Tên hàm(đối số)

VD: sqrt(4) = 2;

KL: bản thân hàm chuẩn cũng là một biểu thức số học và có thể tham gia vào biểu thức số học như 1 toán hạng (giống hằng và biến).

c) Biểu thức quan hệ:

Hai biểu thức cùng kiểu liên kết với nhau bởi phép toán quan hệ cho ta một biểu thức quan hệ

Biểu thức quan hệ có dạng:

BT1 phép_toán_quan_hệ BT2;

Trong đó: BT1 và BT2 cùng là dãy kí tự hoặc biểu thức số học

Toán tử	Ý nghĩa
>	lớn hơn
>=	lớn hơn hoặc bằng
<	nhỏ hơn
<=	nhỏ hơn hoặc bằng
==	bằng
!=	không bằng

Trình tự thực hiện:

- Tính giá trị biểu thức
- Thực hiện phép toán quan hệ
- Kết quả của phép toán quan hệ là **kiểu logic**

VD: $!(x>1)$ thể hiện phát biểu “x không lớn hơn 1” có biểu thức quan hệ $x \leq 1$

d) Biểu thức logic:

- Biểu thức logic đơn giản là biến hoặc hằng logic.
- Biểu thức logic là các biểu thức logic đơn giản, các biểu thức quan hệ liên kết với nhau bởi phép toán logic.

Giá trị của biểu thức logic là: **true** hoặc **false**

Toán tử	Ý nghĩa
&&	AND: trả về kết quả là true khi cả 2 toán hạng đều true
	OR: trả về kết quả là true khi chỉ một trong hai toán hạng là true
!	NOT: Chuyển đổi giá trị của toán hạng duy nhất từ true thành false và ngược lại.

VD: biểu thức quan hệ ta viết lại dưới dạng phép toán logic như sau:

$(x>=4) \ \&\& \ (x<=9)$

e) Câu lệnh gán:

Cú pháp:

Tên_biến = biểu_thức;

Trong đó: tên biến là tên của biến đơn, kiểu của giá trị biểu thức phải phù hợp với kiểu của biến.

Chức năng: đặt cho biến có tên ở vế trái dấu “=” giá trị mới bằng giá trị của biểu thức ở vế phải.

VD: $x1 = (-b - \sqrt{b*b - 4*a*c}) / (2*a);$

Chú ý: biến kiểu thực có thể nhận giá trị kiểu nguyên và biến kiểu xâu có thể nhận kiểu kí tự, ngược lại thì không

CÂU HỎI TRẮC NGHIỆM

Câu 1, 2, 3, 4 dành cho phép toán thao tác bit (nâng cao), học sinh tự nghiên cứu

Câu 1: Giả sử a, b là hai số thực. Biểu thức nào dưới đây viết không đúng theo cú pháp của ngôn ngữ lập trình C:

- A. (a+=b).   B. (a*=b).   C. (a=b).   D. (a&=b).

Câu 2: Cho a=3, b=2 và c là 3 biến nguyên. Biểu thức nào sau viết sai cú pháp trong ngôn ngữ lập trình C:

- A. (c=a & b).   B. (c=a && b).   C. (c= a/b).   D. (c= a<<b).

Câu 3: Giả sử a và b là 2 số thực. Biểu thức nào dưới đây là không được phép:

- A. (a+=b).   B. (a-=b).   C. (a>>=b).   D. (a*=b).

Câu 4: Cho a=3, b=2. Biến c=(a<<=b) sẽ có giá trị nào dưới đây:

- A. c=9.   B. c=12.   C. c=6.   D. c=8.

Câu 5: Kết quả của chương trình sau:

```
#include <stdio.h>
int main( )
{
    int i;
    i = 10;
    printf(“%o”, i);
}
```

- A. 12.   B. 10.   C. 8.   D. Kết quả khác.

Câu 6: Hãy chọn phương án đúng. Biểu thức: $25/3 + 5/2*3$ có giá trị là:

- A. 5;   B. 8.0;   C. 15.5;   D. 14.0

Câu 7: Cho khai báo biến sau đây:

int m, n; float x, y;

Lệnh gán nào sau đây là SAI?

- A. n = 3.5;   B. m = -4;   C. x = 6;   D. y = 10.5;

Câu 8: Dòng lệnh X = Y; có nghĩa là

- A. Gán giá trị Y cho X
B. Gán giá trị X cho Y
C. So sánh xem X có bằng Y hay không
D. Ý nghĩa khác

Câu 9: Để thực hiện gán giá trị 10 cho biến X. Phép gán nào sau đây là ĐÚNG ?

- A. X := 10;
B. X = 10;
C. X =: 10;
D. X := 10

Câu 10: Để tính diện tích S của hình vuông có cạnh A với giá trị nguyên nằm trong phạm vi từ 10 đến 200, cách khai báo S nào dưới đây là đúng và tốn ít bộ nhớ nhất .

- A. unsigned int S;
B. long S;
C. float S;

D. char S;

Câu 11: Biểu thức nào sau kiểm tra "n là một số nguyên dương chẵn"?

- A. $(n > 0) \ \&\& \ (n \% 2 == 0)$
- B. $(n > 0) \ \&\& \ (n / 2 == 0)$
- C. $(n > 0) \ \&\& \ (n \% 2 = 0)$
- D. $(n > 0) \ \&\& \ (n / 2 = 0)$

Câu 12: Cho biểu thức sau: $(a \% 3 == 0) \ \&\& \ (a \% 4 == 0)$

Số a nhận giá trị nào sau đây để biểu thức cho kết quả là TRUE?

- A. 24
- B. 16
- C. 20
- D. 15

Câu 13: Trong C, phép toán % với số nguyên có tác dụng gì?

- A. Chia lấy phần nguyên
- B. Chia lấy phần dư
- C. Làm tròn số
- D. Thực hiện phép chia

Câu 14: Hàm cho giá trị bằng bình phương của x là:

- A. $\text{sqrt}(x)$;
- B. $\text{sqr}(x)$;
- C. $\text{abs}(x)$;
- D. $\text{exp}(x)$;

Câu 15: Trong ngôn ngữ lập trình C, biểu thức số học nào sau đây là hợp lệ?

- A. $5a + 7b + 8c$;
- B. $5*a + 7*b + 8*c$;
- C. $\{a + b\}*c$;
- D. $X*y(x+y)$;